

Tisk a informace

Soudní dvůr Evropské unie
TISKOVÁ ZPRÁVA č. 87/14
V Lucemburku dne 19. června 2014

Stanovisko generálního advokáta ve věci C-268/13
Elena Petru v. Casa Județeană de Asigurări de Sănătate Sibiu a Casa
Națională de Asigurări de Sănătate

Dle generálního advokáta Cruz Villalóna je členský stát povinen povolit poskytnutí lékařské péče v jiném státě Unie, pokud tuto péči není možné poskytnout na jeho území v důsledku ojedinělého a dočasného nedostatku v jeho nemocničních zařízeních

Generální advokát se nicméně domnívá, že pokud jde o problém strukturální povahy, nemá členský stát povinnost povolit poskytnutí této péče v jiném členském státě, ledaže by takové povolení neohrozilo životaschopnost jeho systému sociálního zabezpečení.

Podle unijního práva¹ může být pracovníkovi umožněno vycestovat na území jiného členského státu za účelem čerpání zdravotní péče odpovídající jeho stavu a potřebnou léčbu čerpat, jako by byl pojištěn v systému sociálního zabezpečení tohoto jiného státu s tím, že náklady na ni mu proplatí stát jeho bydliště. Členský stát bydliště nemůže odmítnout udělit takové povolení, pokud je potřebné léčení součástí dávek stanovených jeho právními předpisy a pokud toto léčení nelze na jeho území poskytnout včas s přihlédnutím k zdravotnímu stavu dotyčného pracovníka a k možnému průběhu jeho nemoci.

Elena Petru, rumunská státní příslušnice, trpí závažným onemocněním, kvůli jehož zhoršení musela být přijata do specializovaného zdravotnického zařízení v Temešváru (Rumunsko). Tam bylo shledáno, že její zdravotní stav je natolik závažný, že vyžaduje neodkladný chirurgický zákrok. Během svého přijetí v daném zařízení si E. Petru povšimla, že v něm chybí základní zdravotnický materiál a že jeho kapacita je naplněna. Vzhledem k tomu i k náročnosti chirurgické operace, kterou měla podstoupit, požádala o povolení podstoupit zákrok v Německu.

Přestože žádost E. Petru byla zamítnuta, rozhodla se, že zákrok v Německu podstoupí. Celkové náklady na zákrok činily přibližně 18 000 eur, o jejichž proplacení požádala rumunské úřady.

Tribunalul Sibiu (soud prvního stupně v Sibiu, Rumunsko), který ve věci rozhoduje, žádá Soudní dvůr, aby rozhodl, zda má být všeobecný nedostatek základních zdravotnických prostředků ve státě bydliště považován za situaci, která znemožňuje poskytnutí příslušného léčení, takže státní příslušník tohoto členského státu může uplatnit svůj nárok na získání povolení k čerpání této péče v jiném členském státě, a to na náklady systému sociálního zabezpečení státu svého bydliště.

Přestože judikatura Soudního dvora v této oblasti již existuje, **projednávaná věc představuje první případ, kdy je nezbytnost podstoupení péče v jiném členském státě odůvodněna nedostatkem prostředků, jež existuje ve státě bydliště.**

Ve svém dnešním stanovisku analyzuje generální advokát P. Cruz Villalón dvě různé otázky: (1) zda může být postaven nedostatek či neexistence prostředků v nemocničním zařízení za určitých okolností na roveň situaci, kdy daný stát není s to zajistit včas poskytnutí určité zdravotní péče zahrnuté do seznamu výkonů hrazených z jeho systému zdravotního pojištění, a (2) zda je tomu

¹ Nařízení Rady (EHS) č. 1408/71 o uplatňování systémů sociálního zabezpečení na zaměstnané osoby a jejich rodiny pohybující se v rámci Společenství, ve znění změněném a konsolidovaném nařízením (ES) č. 118/97 ze dne 2. prosince 1996 (Úř. věst. 1997, L 28, s. 1; Zvl. vyd. 05/03, s. 3). Skutkové okolnosti sporu v původním řízení nastaly dříve, než vstoupila v platnost novelizace provedená nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 592/2008 ze dne 17. června 2008 (Úř. věst. L 177, s. 1).

tak i v případě, že takový nedostatek či neexistence prostředků ve zdravotnických zařízeních má strukturální povahu.

Generální advokát nejprve připomíná, že lékařská péče, včetně péče poskytované veřejnými systémy, představuje službu hospodářské povahy podléhající ustanovením o volném pohybu služeb. Následně poukazuje na to, že i když členské státy mohou poskytnutí takové péče v jiném členském státě na náklady státu bydliště podmínit získáním povolení ze strany státu, mohou toto povolení zamítnout jen tehdy, může-li být na jeho území včas poskytnuta stejná nebo stejně účinná léčba.

Generální advokát rekapituluje judikaturu v dané oblasti a uvádí, že pacient z jednoho členského státu, který je pojištěn v rámci jeho veřejného zdravotního systému, má nárok vycestovat do jiného státu Unie na náklady systému sociálního zabezpečení státu svého bydliště, pokud může být stejné nebo stejně účinné léčení poskytnuto včas v uvedeném jiném státě, zatímco ve státě bydliště nikoliv. Za takových okolností jsou náklady vynaložené pacientem v zahraničí hrazeny ze systému, v němž je pojištěn. Nejsou-li tyto podmínky splněny, může pacient vycestovat do zahraničí a podstoupit tam léčení, na něž má nárok ve státě, v němž je pojištěn, avšak proplacení nákladů na zákrok se může domáhat jen ve výši, která je stanovena v tomto státě, a nikoli ve výši účtované v místě poskytnutí daného léčení.

K první otázce generální advokát uvádí, že vzhledem k tomu, že unijní právo nerozlišuje důvody, které mohou vést k tomu, že určité léčení nemůže být poskytnuto včas, **je třeba ojedinělý nedostatek materiálních prostředků považovat za rovnocenný nedostatek souvisejícímu s absencí zdravotnického personálu.** Podle jeho názoru **má proto členský stát povinnost povolit poskytnutí lékařské péče uvedené v seznamu výkonů hrazených z jeho systému sociálního zabezpečení v jiném státě Unie tehdy, když je v důsledku dočasného nedostatku projevujícího se v nemocničních zařízeních v daném členském státě znemožněno její skutečné poskytnutí.**

Naproti tomu v odpovědi na druhou projednávanou otázku má generální advokát za to, že **pokud nedostatek materiálních prostředků** potřebných k poskytování předmětné zdravotní péče **odpovídá strukturálnímu nedostatku, nemá členský stát povinnost povolit poskytnutí lékařské péče uvedené v seznamu výkonů hrazených z jeho systému sociálního zabezpečení v jiném státě Unie,** a to ani v případě, že by se v důsledku toho mohly některé lékařské výkony stát v praxi neproveditelnými. **Takovou povinnost by pak členský stát měl jen v případě, že by takové povolení neohrozilo životaschopnost jeho systému sociálního zabezpečení.**

Generální advokát v této souvislosti uvádí, že členský stát, který se ocitne v situaci strukturálního nedostatku, **by nebyl schopen čelit ekonomickým nákladům spojeným s mohutnými migračními toky** pojištěnců registrovaných v jeho systému sociálního zabezpečení, a poukazuje na to, že **jedním z omezení výkonu volného poskytování služeb v oblasti zdravotnictví je právě podmínka, aby ve státě, v němž má pacient bydliště, nebylo ohroženo ani poskytování těchto služeb, ani veškeré snahy o plánování a racionalizaci uskutečněné v tomto životně důležitém odvětví.**

UPOZORNĚNÍ: Soudní dvůr není stanoviskem generálního advokáta vázán. Úlohou generálních advokátů je zcela nezávisle navrhnout Soudnímu dvoru právní řešení věci, která jim je přidělena. Soudci Soudního dvora začínají nyní v uvedené věci rozhodovat. Rozsudek bude vydán později.

UPOZORNĚNÍ: Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce umožňuje soudům členských států, aby v rámci sporu, který projednávají, položily Soudnímu dvoru otázky týkající se výkladu práva Unie nebo platnosti aktu Unie. Soudní dvůr nerozhoduje ve sporu před vnitrostátním soudem. Vnitrostátní soud musí věc rozhodnout v souladu s rozhodnutím Soudního dvora. Toto rozhodnutí je stejně tak závazné pro ostatní vnitrostátní soudy, které případně budou projednávat podobný problém.

Úplné znění stanoviska se na internetové stránce CURIA zveřejňuje v den, kdy je generální advokát přednesl.

Kontaktní osoba pro tisk: Balázs Lehoczki ☎ (+352) 4303 5499

Obrazové záznamy z přednesení stanoviska jsou dostupné na Europe by Satellite ☎ (+32) 2 2964106